

Vypracoval/a:	Mgr. Kateřina Veselíková
Vydáno dne:	1.7.2014
Předmět stanoviska:	Výklad čl. 20 Rámce pro státní podporu VaVal
Datum schválení předsednictvem TA ČR:	18.9.2014
Pořadí zasedání předsednictva TA ČR:	224.

STANOVISKO TECHNOLOGICKÉ AGENTURY ČESKÉ REPUBLIKY

K ČL. 20 RÁMCE PRO STÁTNÍ PODPORU VAVAI

Pokud výzkumná infrastruktura/výzkumná organizace (VO) vykonává hospodářské činnosti, které bezprostředně nesouvisí s primární činností výzkumné infrastruktury/VO, na veřejné financování hospodářských činností se vztahují pravidla státní podpory a v těchto činnostech se na výzkumnou organizaci se pohlíží jako na podnik. Limit 20 % celkového ročního rozpočtu/celkové roční kapacity subjektu vnímáme jako limit pro hospodářské činnosti, které jsou doplňkové k nehospodářským činnostem. Musí být však splněn požadavek na vedení odděleného účetnictví nákladů, financování a příjmů hospodářských činností. Podrobnější vymezení pravidel je uvedeno níže.

Základem právní úpravy státní podpory je Smlouva o fungování EU, která v čl. 107 stanoví, že podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak. Za slučitelné s vnitřním trhem mohou být považovány jiné kategorie podpor, které určí Rada na návrh Komise rozhodnutím. Takovou kategorií je i podpora ve prospěch výzkumu, vývoje a inovací dle Nařízení Rady (ES) č. 994/98 ve znění Nařízení Rady (EU) č. 733/2013.

V nové evropské legislativě, Nařízení o blokových výjimkách a Rámci pro státní podporu VaVal C(2014) 3282 (dále jen "Rámec"), účinné od 1. 7. 2014, jsou podrobně vymezeny podmínky, za kterých je možné poskytovat státní podporu na VaVal, slučitelnou s vnitřním trhem. Nařízení o blokových výjimkách je právním aktem, který má obecnou závaznost, aplikační přednost a

bezprostřední působnost. Naopak Rámec není právním předpisem, závazným pro členské státy, ale jedná se o výkladová pravidla, závazná pro Evropskou komisi, podle kterých bude posuzovat další podpory poskytované členskými státy.

Pojem výzkumná organizace je nově vymezen jako organizace pro výzkum a šíření znalostí, která bez ohledu na právní postavení nebo způsob financování má jako hlavní cíl provádět nezávisle základní výzkum, průmyslový výzkum¹ nebo experimentální vývoj, nebo obecně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo transferu znalostí. Pokud VO vykonává hospodářské činnosti, je třeba pro ně vést oddělené účetnictví (doložené např. roční účetní závěrkou). Podniky, jež mohou uplatňovat vliv na VO, nesmí mít přednostní přístup k jeho výzkumným kapacitám nebo výsledkům. Dříve byl součástí definice požadavek na zpětné investování zisku do hlavní činnosti, tento požadavek již v nové definici není a tak nebude vyžadován.

Významná změna se týká posuzování výzkumné infrastruktury/VO, které se bude týkat jejich činností. Dle Preambule Nařízení může výzkumná infrastruktura vykonávat hospodářské a nehospodářské činnosti, avšak financování a náklady na tyto činnosti musí být zřetelně odlišitelné.

Státní podporou není financování nákladů na nehospodářské činnosti ze státních prostředků.

Činnosti nehospodářské povahy, jsou např:

a) primární činnosti výzkumné infrastruktury/VO, které jsou vymezeny v Rámci jako:

- veřejné vzdělávání,
- nezávislý VaV,
- šíření výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě,

b) činnosti v rámci transferu znalostí při splnění podmínek vymezených Rámcem,

c) další výjimky např. výzkumná infrastruktura/VO jedná jako zprostředkovatel, který převádí zcela výhodu plynoucí z veřejného financování na konečné příjemce.

Veřejné financování spadá do působnosti pravidel státní podpory pouze tehdy, pokud pokrývá náklady na činnosti hospodářské. K hospodářským činnostem se přihlíží pro účely dodržení prahových hodnot oznamovací povinnosti a maximální intenzity podpory. Je-li výzkumná infrastruktura využívána téměř výhradně pro nehospodářskou činnost, nemusí se na ni pravidla státní podpory vztahovat vůbec, pokud vedlejší hospodářská činnost:

- přímo souvisí a je nezbytná a neoddělitelně spojena s hlavním nehospodářským využitím² a
- je svým rozsahem omezena max. 20 % z celkové roční kapacity.

¹ ve smyslu zákona č. 130/2002 Sb. v platném znění se jedná o "aplikovaný výzkum", resp. pojem "industrial research" zahrnuje rovněž podporu aplikovaného výzkumu v oblastech humanitních, společenskovedních, ekonomických a dalších. Nový Rámec však v čl. 1.3. uvádí definici pojmu "applied research" jako kombinaci "industrial research" a "experimental development" a tím způsobí v ČR problémy s výkladem těchto pojmů v českém jazyce.

² tato podmínka je splněna, například pokud jsou pro tyto doplňkové hospodářské aktivity využívány stejné vstupy (materiál, vybavení, zaměstnanci a fixní kapitál).

Hospodářské činnosti mohou mít následující povahu:

- poskytování přístupu a pronajímání infrastruktury podnikům,
- poskytování výzkumných služeb podnikům,
- provádění smluvního výzkumu.

V Nařízení a Rámci nalezneme mírně odlišné znění výše uvedených pravidel. Nařízení se týká pouze výzkumné infrastruktury, avšak Rámec rozšiřuje výklad tohoto ustanovení na výzkumné infrastruktury a VO.